

“KÜMELENME” KİMYA SEKTÖRÜNE İVME KATAR

Hazırlayan:
İŞHAK SEVGİN

KİMYA SANAYİİNİN GLOBAL TİCARETTEN DAHA FAZLA PAY ALMASI İÇİN ÇİN'DEKİ GİBİ “KÜMELENME”YE YÖNELMESİ GEREKİYOR. SEKTÖR TEMSİLCİLERİ, 35 YIL ÖNCE DÜNYA KİMYA SEKTÖRÜNDE SÖZ SAHİBİ OLMAYAN ÇİN'DEKİ HIZLI GELİŞİMİ, ÜLKENİN DENİZ KENARINDA KURDUĞU VE SAYISI 20'Yİ BULAN MEGA ÖLÇEKLİ KİMYA KÜMELENMESİNE BAĞLIYOR.

16.1
MİLYAR DOLAR

SEKTÖRÜN
2017 YILINDA
GERÇEKLEŞTİRDİĞİ
İHRACAT TUTARI

18

MİLYAR DOLAR
BU YIL SONUNDA
GERÇEKLEŞECEĞİ
TAHMİN EDİLEN
İHRACAT TUTARI

73

MİLYAR DOLAR
TÜRKİYE'NİN 2017
YILI KİMYA
VE MAMÜLLERİ
İTHALAT TUTARI

Fotoğraflar: Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi

Türkiye'nin stratejik öneme sahip sektörlerinden olan kimya, pek çok sektöre ara mal ve hammadde temin eden bir sanayi dalı olarak, gerek üretim, gerekse dış ticaretiyle yurt ekonomisine kayda değer oranda katkı sağlıyor.

Ortalama yıllık cirosu 120 milyar TL olan ve yaklaşık 300 bin kişiye istihdam sağlayan kimya sektörü, Türkiye'nin hedeflerine ulaşmasına katkı sunacak sektörlerin başında geliyor. 2017 yılında gerçekleştirdiği 16.1 milyar dolarla ülkenin en çok ihracat yapan üçüncü sektörü konumunu koruyan kimya sanayii, ihracat birim fiyatı bakımından ise henüz istenilen seviyede değil.

Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği'nden (TKSD) alınan verilere göre, 2017 yılında Türkiye kimya sanayiinde kilogram başına ihracat kimyasal ürünlerde 0.77, eczacılık ve ilaç ürünlerinde 19.40, plastik ve kauçuk ürünlerinde ise 3.09 şeklinde gerçekleşti. Söz konusu dönemde toplam 1.30 dolar olan kilogram başına ihracatın orta vadede 1.80 dolara çıkarılması planlanıyor.

Sektörde, kilogram başına ihracat fiyatının oldukça düşük olduğuna dikkat çeken sektör temsilcilerine göre, güçlü ve yenilikçi bir yatırım iklimi yakalanmasıyla 2030'a kadar kilogram başında ihracatta Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki fark kayda değer oranda kapanacak. İhraç birim fiyatının artması noktasında öncelikle üretilmeyen üretilerek, rekabette avantajın elde edilmesi gerektiğine vurgu yapan sektör temsilcileri, bunun için üniversite-sanayi işbirliği ile nitelikli kimya mezunlarına ihtiyaç olduğunu belirtiyor. Ayrıca en az iki adet limanı olan kimya endüstri bölgesinin kurulması gerektiğini kaydeden sektör temsilcileri, ihracat birim fiyatının artması adına sektör olarak kamudan yeni sanayi yatırımların hızlandırılmasını, doğru lokasyonda kümelerin kurulmasını, Ar-Ge ve tüm teşvik desteklerinin artırılmasını beklediklerini söylüyor.

Ar-Ge harcamaları arttı fakat yeterli bulunmuyor

Son dönemde Ar-Ge ve inovasyon çalışmalarını hızlandıran yerli üreticiler, söz konusu çalışmalarla yaratacakları yüksek katma değerli ürünlerle hem küresel pazarlardaki rekabet edebilme güçlerini hem de kârlılıklarını artırmayı planlıyor. TKSD'den

alınan verilere göre, Türkiye kimya sanayiinde Temmuz 2018 yılı itibarıyla 110 firma Ar-Ge merkezi olma hakkı kazandı. Bugün itibarıyla kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatında 64, eczacılık, tıbbi kimyasal ve bitkisel ürün imalatında 30, kauçuk ve plastik ürün imalatında ise 16 firma, toplam 9 bin 734 çalışan ile Ar-Ge çalışmalarına devam ediyor. 2016 yılında, 2015'e göre yüzde 19.5 artış kaydeden Türkiye'nin Gayri Safi Yurtiçi Ar-Ge harcaması, yaklaşık 24.6

Türkiye kimya sektörünün yıllar itibarıyla ihracatı

Yıllar	Miktar (Milyon ton)	Değer (Milyar dolar)
2013	14.1	17.5
2014	15.4	17.9
2015	17.2	15.4
2016	16.4	14.0
2017	18.2	16.1
*2018	9.0	8.4

*2018 yılı verileri Ocak-Haziran dönemine aittir.
Kaynak: İKWB

daha az. Ancak Türkiye'nin kauçuk ve plastik ürünleri imalatı alanındaki Ar-Ge harcaması ise Çin'in 73, ABD'nin 47, Japonya'nın 37, Almanya'nın 16 ve Güney Kore'nin 11 kat daha fazla.

Daha kaliteli eğitimin verilmesi gerekiyor

Sektör temsilcileri, son dönemde Türkiye'nin gerek artan Ar-Ge harcamasını, gerekse artan Ar-Ge merkezi sayısını olumlu bulmakla birlikte Ar-Ge'deki başarının üretim, yenilikçi ve özel ürünler ile kârlılığa etki eden başarılı projelerin sayısı ve gelişim süresiyle ölçülmesi gerektiğini söylüyor. Türkiye'deki Ar-Ge merkezlerinin, hatta inovasyon çalışmalarının kârlılık, yeni ürün geliştirme ve rekabetçiliği kuvvetlendirmeye olan katkısının çok düşük olduğuna dikkat çeken sektör temsilcileri, bunun için öncelikle üniversitelerde, hatta liselerde daha kaliteli bir eğitimin verilmesi gerektiğini belirtiyor. Sektör temsilcileri, aynı zamanda öğrencilerin mezun olmadan sanayi şirketlerinde uzun süreli çalışma yürütmelerine imkan sağlanması gerektiğinin altını çiziyor.

Pek çok sektöre sağladığı ara mal ve hammadde teminin yanı sıra üretim ve ihracatıyla da stratejik sektörler arasında yer alan kimya sanayii, Türkiye'nin hedeflerine ulaşması noktasında en fazla katkı sunabilecek sektörler arasında bulunuyor.

İhracat miktarda yüzde 10.9 değerinde yüzde 15.2 arttı

İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamüller İhracatçıları Birliği'nden (İKİMB) alınan bilgilere göre, 2017 yılında Türkiye kimya sektörü ihracatı, 2016'ya göre miktarda yüzde 10.9, değerinde yüzde 15.2 arttı. Söz konusu artış ile sektör miktarda 18.3 milyon ton, değerinde 16.1 milyar dolarlık ihracat yaptı. 2017 yılında sektörün ithalatı ise miktar olarak 93.4 milyon ton, değer bakımından 73 milyar dolar şeklinde gerçekleşti. Bu dönemde en çok ihracat yapılan ülkeler ise sırasıyla Almanya, ABD, Mısır, İspanya, Irak, İtalya, İngiltere, Hollanda, Yunanistan ve İran oldu.

Alt sektörler bakımından ihracat performansını sürdüren Türkiye kimya sanayii, özellikle eczacılık ve ilaç ile plastik ve kauçuk alanında güçlü konumda bulunuyor. Bugün itibarıyla 10 milyon tonu aşan toplam üretimi, 40 milyar dolara yaklaşan cirosu, yaklaşık 5 milyar dolarlık doğrudan

Ülke gruplarına göre Türkiye kimya ihracatı-2017

Ülke Grupları	Türkiye İhracatından Aldıkları Pay (%)
Avrupa Birliği	36
Yakın ve Ortadoğu Asya	23
Diğer Avrupa ülkeleri	12
Kuzey Afrika	8
Diğer Asya ülkeleri	7
Diğer ülkeler	14

Kaynak: İKİMB

milyar TL'ye çıktı. Böylece Gayrisafi Yurtiçi Ar-Ge Harcaması'nın GSYH içindeki oranı yüzde 0.88'den yüzde 0.94'e yükseldi.

Ar-Ge harcamalarında yaşanan artış olumlu olmakla birlikte, küresel kimya ticaretinde söz sahibi ülkelerden Çin, ABD, Japonya ve Almanya ile karşılaştırıldığında düşük kalıyor. TKSD verilerine göre, Türkiye'nin kimyasal ürünlerdeki Ar-Ge harcaması Çin'den 64, ABD'den 29, Japonya'dan 22, Almanya'dan 13 ve Güney Kore'den 10 kat

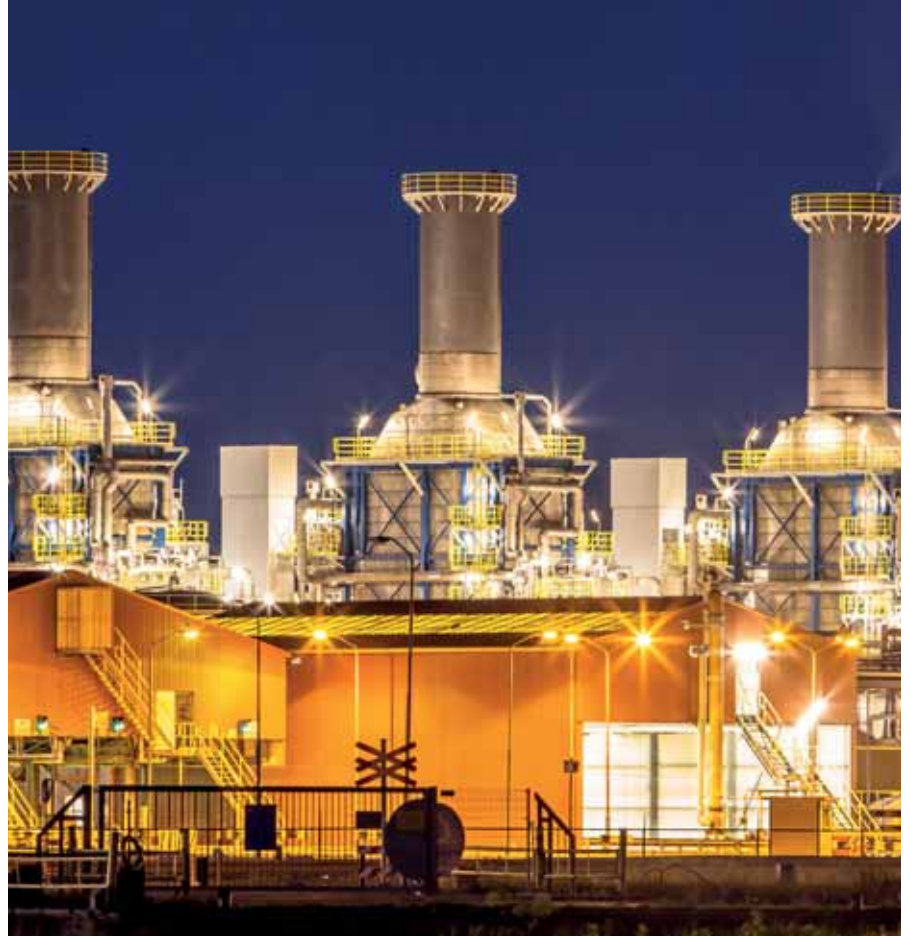
ihracatı ve son 10 senede yıllık ortalama yüzde 10 büyümesi ile yurt ekonomisine olan katkısını her geçen yıl artıran Türkiye plastik sektörü, üretim kapasitesi bakımından Avrupa'da ikinci, dünyada ise altıncı sırada bulunuyor. Ancak sektör, kilogram başına yaklaşık 2.6 dolarlık ihracatıyla globalde 19'uncu sırada yer alıyor. Yaklaşık 150 ülkeye ihracat yapan Türkiye plastik sektörü, 2017 yılında 4.3 milyar dolarlık doğrudan ihracat gerçekleştirdi.

Kuzey Afrika ülkelerine ihracatta düşüş yaşandı

Başta Avrupa olmak üzere Afrika'dan Güney Amerika ve Uzakdoğu'ya kadar geniş bir coğrafyaya ihracat yapan Türkiye kimya sektörü, 2017 yılında ülke grubu bakımından, yüzde 36'lık pay ile en çok ihracatı Avrupa Birliği ülkelerine gerçekleştirdi. İKMİB'ten alınan verilere göre, 2017'de sektörün AB'ye ihracatı yüzde 12.1'lik artışla 5.8 milyar dolara çıktı. AB'yi 3.6 milyar dolar ve yüzde 13.8 artışla Ortadoğu Asya ülkeleri, 2.2 milyar dolar ve yüzde 18.2 artış ile diğer Avrupa ülkeleri takip etti. Bu dönemde Kuzey Afrika ülkelerine yönelik ihracatta yüzde 4.1'lik düşüş yaşandı. 2017 yılındaki ihracatı ile Türkiye'nin en fazla ihracat yapan üçüncü sektörü olma konumunu koruyan kimya sanayii, bu yılın Haziran ayında gerçekleştirdiği yaklaşık 1.4 milyar dolarlık ihracatıyla ülkenin en çok ihracat yapan ikinci sektörü oldu. İKMİB verilerine göre, bu yılın ilk yarısında ihracatını 2017'nin aynı dönemine göre artıran Türkiye kimya sektörü, miktarda 9 milyon ton, değer bakımından 8.4 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Aynı dönemde sektörün ithalatı ise miktarda 39.2 milyon ton, değerinde 34.2 milyar dolar oldu. Bu yılın ilk yarısında yaşanan ihracat artışını, katma değerini yanı sıra yeni pazarlara yönelik çalışmalara bağlayan sektör temsilcileri, yılın ilk yarısında yakalanan performansın devamı halinde sene sonunda 18 milyar dolarlık ihracatın gerçekleşeceğine dikkat çekiyor.

Çin, kimya ticaretinin yüzde 40'ına sahip

TKSD'den alınan verilere göre, 2005 yılında 1.6 trilyon Euro büyüklüğe sahip global kimya pazarı, 2015 yılında 3.5 trilyon Euro'ya ulaştı. Çin, yaklaşık 1.4 trilyon Euro ile global pazarın yüzde 40'ına hakim.

Çin'i sırasıyla 519 milyar Euro ile ABD, 148 milyar Euro ile Almanya, 136 milyar Euro ile Japonya ve 115 milyar Euro ile Güney Kore izliyor. Söz konusu ülkeler aynı zamanda en fazla kimya ihracatı yapan ülkeler arasında yer alıyor. Küresel kimya ihracatında ABD, 126 milyar Euro ile ilk sırada yer alırken, ABD'yi 100 milyar Euro ile Almanya, 97 milyar Euro ile Çin ve 52 milyar Euro ile Japonya takip ediyor. Türkiye kimya sektörü ise 3.5 trilyon Euro büyüklüğe sahip global kimya pazarından yaklaşık yüzde 1 pay alıyor. İhracat bakımından ise Türkiye'nin globaldeki sıralaması 14 ila 18 arasında değişiklik gösteriyor.

Petrolün tamamını ithal eden ve 35 yıl önce dünya kimya ve petrokimya sektöründe hiç söz sahibi olmayan Çin'deki hızlı gelişimi, ülkenin deniz kenarında kurduğu ve sayısı 20'yi bulan mega ölçekli kimya kümelenmesine bağlayan sektör oyuncuları, Türkiye'nin de Çin'dekine benzer bir yapılanma içine girmesi gerektiğinin altını

çiziyor. Türkiye'nin son derece stratejik bir lokasyonda yer almasına rağmen kimya sanayiinin gelişimi için şart olan limanlı endüstri kümelenmelerini zamanında kuramadığı için çok sayıda yerli ve yabancı yatırımcıyı kaybettiğini söyleyen sektör temsilcilerine göre kurulan firmalar ise ölçeklerini büyütme fırsatını yakalayamadı. Bugün itibarıyla Almanya'da 500'den fazla kişi çalıştıran firma oranının yüzde 68 olduğunu kaydeden sektör temsilcileri, söz konusu oranın Türkiye'de yüzde 1 olduğunu belirtiyor. Sinerjinin olmaması nedeniyle kârlılık ile büyümenin yetersiz kaldığını vurgulayan sektör temsilcileri, Türkiye'de yatırım ortamının süratle güçlendirilmesinin hayati önem taşıdığına dikkat çekiyor. Başta petrokimya olmak üzere Türkiye kimya sektörünün bir an önce en iyi sistemle şekillendirilmesi gerektiği noktasında hem fikir olan sektör temsilcileri, rekabetçiliği artıracak ve en fazla bir ila iki adet kümelenmenin kurulmasını talep ediyor.

“REKABET İÇİN KİMYA SANAYİNİN YENİDEN PLANLANMASI GEREKLİ”

Haluk ERCEBER
Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği
(TKSD) Yönetim Kurulu Başkanı

Küresel ölçekte gelişmişliğin sembolü olarak kabul edilen kimya sektörü, globalde 2005'te 1.6 trilyon, 2015 yılında ise 3.5 trilyon Euro'luk pazara sahip. Türkiye kimya sektörü ise yaklaşık 42 milyar dolarlık geliriyle global kimya pazarından yüzde 1 civarında pay alıyor. Söz konusu 10 yıllık süreçte neredeyse iki katına varan büyüme, 2050 yılına kadar yaşanacak yüksek büyüme hızının bir göstergesi niteliği taşıyor. Petrolün tamamını ithal eden Çin, 35 yıl önce dünya kimya ve petrokimya sektöründe hiç söz sahibi değilken, 2015'te yaklaşık 1.4 trilyon Euro gelir ile küresel kimya ticaretinin yüzde 40'ına sahip oldu. Çin, kimya sektöründe bu hızlı gelişimini deniz kenarında kurduğu yaklaşık 20 adet mega ölçekli kimya kümesine borçlu. Ancak Türkiye, son derece stratejik bir lokasyonda yer almasına rağmen kimya sanayii için şart olan limanı bulunan endüstri kümelenmelerini zamanında kuramadığı için çok sayıda yerli ve yabancı yatırımcıyı kaybetti. Kurulmuş olan firmalar ise ölçeklerini büyütme fırsatını yakalayamadı. Bugün itibarıyla Almanya'da 500'den fazla eleman çalıştıran firma oranı yüzde 68 ve bu Türkiye'de yüzde 1. Kısacası

Türkiye'de yatırım ortamının süratle güçlendirilmesi ve başta petrokimya olmak üzere rekabetçi üretim için kimya sanayinin yeniden planlanması gerekiyor.

sinerjilerin olmaması kârlılığı ve büyümeyi olumsuz etkiledi. Kimya sektörünün önde gelen uluslararası firmaları bir ülkeye yatırım amaçlı gittiklerinde; limanı ve tüm alt yapısı hazır bir lokasyonda yatırım yerine sahip olmak, yatırım yerinin mutlaka genişleme alanının olması, istenilen tüm hammaddelere erişim kolaylığı ve petrokimya ana hammaddelerinin boru hatlarıyla getirilebilmesi, yakınında finans merkezi, üniversite ve uluslararası havalimanı olması, devlet teşviklerinin güçlü bir cazibe yaratması gibi kriterler arıyor. Bu sebeplerle, Türkiye'de yatırım ortamının süratle güçlendirilmesi ve başta petrokimya olmak üzere rekabetçi üretim için kimya sanayinin yeniden planlanıp kurulması gerekiyor.

Almanya, ABD, Hollanda, Çin, Singapur, Güney Kore gibi kimya üretiminde söz sahibi ülkeler, son 50 yılda güçlü liman ve kimya kümeleri kurarak ana hammaddeleri en güvenilir ve ucuz yollarla sanayicinin kullanımına sundu. Tüm araziyi yıllık makul bir kira karşılığı ve uzun süreli sanayiye vererek, sanayicinin sermayesini proses kurulumu ve işletme için kullanmasına, böylece bir an önce üretime geçmesine olanak sağladı.

“Bir veya iki kümelenmenin kurulması sağlanmalı”

Türkiye ise bu konuda çok geç kaldı. Zaten mevcut mevzuata göre sadece İhtisas OSB'lerde üretim söz konusu ve bunun da şartları var. Kısacası bugün için kimya yatırımı yapacak yer yok. Özellikle yabancı yatırımcıların tüm alt yapısı hazır olan limanlarda üretim yapma alternatifine cevap verilemiyor. Son dönemde iki ila üç adet petrokimyasal üretim projesi için değişik bölgelerin ismi geçiyor. Kimya sektörü yerleşim planının ideal halini bulmaması nedeniyle bir iki küme yerine birçok bölgede uygun olmayan alanlar gündeme geliyor

ve ölçekler küçülüyor. Böylece tek bir liman yerine üç dört liman, tek bir kapsamlı alt yapı yerine üç dört alt yapı maliyeti karşımıza çıkıyor.

Türkiye kimya sektörünün geleceği, bir an önce en iyi sistemle şekillendirilmeli ve rekabet gücünü artıracak bir veya iki kümelenmenin kurulması sağlanmalı. Sektörün geleceği ve birim ihraç fiyatını artırmak için ise öncelikle üretilemeyi üretmek ve rekabetçilik avantajını yakalamak gerekiyor. Bu konuda üniversite-sanayi işbirliği ve yüksek nitelikli kimya mezunlarıyla en az iki adet limanı olan kimya endüstri bölgesinin kurulması şart. Kısaca sektör olarak kamudan yeni sanayi yatırımlarının hızlandırılmasını, doğru lokasyonda kümelerin kurulmasını, Ar-Ge ve tüm teşvik desteklerinin artırılmasını bekliyoruz.

“Kimyasalların yönetiminde yeni bir dönem başladı”

Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik'in Resmi Gazete'de yayımlanmasıyla birlikte Türkiye'de, kimyasallar yönetiminde yeni bir dönem başladı. Söz konusu yönetmelik ile artık 1 ton ve üzerinde imal edilen veya kendi halinde, karışım veya eşya içerisinde ithal edilen maddeler kaydedilmeden piyasaya arz edilemeyecek. Ayrıca yılda 10 ton ve üzerinde imal veya ithal edilen maddeler için Kimyasal Güvenlik Değerlendirmesi yapılacak. Hem bu değerlendirme, hem de bunun sonucunda zararlı olarak sınıflandırılan maddeler için hazırlanması gereken Kimyasal Güvenlik Raporları ve Güvenlik Bilgi Formları artık Kimyasal Değerlendirme Uzmanları tarafından hazırlanacak. Biz de Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği (TKSD) olarak TSE ile işbirliği yaparak alınan yetki ve akreditasyon çerçevesinde Kimyasal Değerlendirme Uzmanı eğitimi ve sınavı düzenlemeye başladık.

“AR-GE VE MARKALAŞMAYA DAHA ÇOK YATIRIM YAPILMALI”

Adil PELİSTER

İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamüller İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

Türkiye'nin stratejik öneme sahip sektörlerinden kimya, pek çok sektöre ara mal ve hammadde temin eden bir sanayi dalı olarak hem üretim, hem de dış ticarete yurt ekonomisine kayda değer katkı sağlıyor. Yaklaşık 300 bin kişiye istihdam sağlayan kimya sektörü, Türkiye'nin hedeflerine ulaşmasında en fazla katkı yapacak sektörlerin başında geliyor. Kimya sanayii küresel ticaretten yüzde 25.6 Türkiye'nin ticaret hacminden yüzde 10 pay alıyor. Yıllık cirosu yaklaşık 120 milyar TL olan Türkiye kimya sektörü, 2017 yılında miktarda 18.3 milyon ton, değerinde ise 16.1 milyar dolarlık ihracat yaptı.

Türkiye'nin ihracatında stratejik konumda bulunan kimya sanayii, küresel ticaretten pay almak için büyük bir potansiyele sahip. Ancak son dönemde ABD ile Çin arasında yaşanan krizin diğer ülkelere de yayılarak küresel ticareti etkileme riski, küresel ekonomi üzerinde etkili olan jeopolitik ve siyasi riskler ile İran, Irak, Suriye gibi komşu ülkelerde yaşanan gelişmeler Türkiye kimya sanayiine ve dolayısıyla ihracatına etki ediyor. Böyle bir ortamda rekabet gücünü koruyabilmek adına yerli üreticinin potansiyel pazarlara yönelmesi, Ar-Ge ve

Son dönemde ABD ile Çin arasında yaşanan krizin diğer ülkelere de yayılarak küresel ticareti etkileme riski; İran, Irak Suriye gibi komşu ülkelerde yaşanan gelişmeler Türkiye kimya sanayiini ve dolayısıyla ihracatını ekliyor.

markalaşmaya yatırım yapması gerekiyor.

Bu alanlara yönelik yatırımlar sonucu imal edilecek yüksek katma değerli ürünlerle sektör ihracatında kayda değer artış bekliyoruz. İhracatın artırılması adına İKMİB olarak pek çok çalışma yürütüyoruz. Kimya sanayiinde faaliyet gösteren firmaların ihracatlarını artırmalarına ve yeni pazarlara açılmalarına katkı sağlamak amacıyla başta yurt dışı Milli Katılım organizasyonları, sektörel alım heyetleri ve ticaret heyetleri ve fuar katılımları olmak üzere birçok etkinlik, eğitim ve seminer gerçekleştiriyoruz.

“Kilogram başına ihracat istenilen seviyede değil”

Kilogram başına ihracatı alt sektörlerle göre değişiklik gösteren Türkiye kimya sektöründe, kilogram başına ihracatı henüz istenilen seviyede değil. Bu yılın ilk yarısına ait verilere göre, kimya sanayii ihracatında ilk sırada yer alan plastik mamüllerinde kilogram ihracat ortalama 2.34 dolar şeklinde gerçekleşti. Mineral yakıtlar, yağlar ve ürünlerinde 0.53 dolar, anorganik kimyasallarda 0.27 dolar, kauçukta 4.91 dolar, eczacılık ürünlerinde 19.59 dolar, uçucu yağlar ve kozmetikte ise 3.72 dolar olarak gerçekleşti. Kilogram başına ihracatı artırmak için katma değer artışına yönelik yapılması gereken en önemli hususların başında Ar-Ge destekli üretim anlayışının benimsenmesi geliyor.

Özellikle devlet destekli yeni Ar-Ge çalışmalarıyla yüksek katma değerli üretimin artacağını düşünüyoruz. Bu vizyonla kimya sektöründe ihracat birim fiyatının kademeli olarak artırılmasını hedefliyoruz. Katma değer artışı noktasında üniversite, sanayi ve kamu işbirliğinin artırılmasının yanında nitelikli istihdam yaratılması da kritik önem taşıyor. Bu kapsamda İKMİB olarak kimya

sanayiindeki ihracatı sürdürülebilir kılmak amacıyla yedi yıldır Kimya Ar-Ge Proje Pazarı etkinliği gerçekleştiriyoruz. Birliğimizin en büyük Ar-Ge ve inovasyon projesi olan bu etkinlik ile üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesini ve yüksek katma değerli üretime katkı sunmayı planlıyoruz.

“Sektörde hammaddelerin yüzde 70'i ithal ediliyor”

Türkiye kimya sanayii, hammadde bakımından yüzde 70 ithalata dayalı bir sektör. Üretimde kullanılan hammaddelerin yüzde 70'i ithal edilirken, yüzde 30'u yerli üretimle karşılanıyor. Öte yandan Türkiye'nin gelişmiş bir sanayi kolu olan plastik ve kauçuk sektöründe hammadde dışa bağımlılık yüzde 90'ı buluyor. Deterjan, temizlik ürünleri ve sabun sektörleri de hammadde bakımından dışa bağımlı sektörler arasında yer alıyor. Türkiye kimya sanayii tarafından üretilen ürünlerin yüzde 23'ü doğrudan tüketiciye ulaşırken, yüzde 77'si ise diğer sektörlerde ara mal veya hammadde olarak kullanılıyor. Geçmiş yıllarda sektördeki yerli üretimin yaklaşık yüzde 35'i ithal ara mamüllerden karşılanıyordu.

Söz konusu verilerden hareketle hammadde dışa bağımlılık halen sektörün temel sorunlarının başında geliyor. İthalatın azaltılıp ihracatın artırılması adına yüksek teknoloji ve katma değerli üretime daha fazla önem verilmesi gerekiyor. Bu konuda son dönemde kurumun önemli girişimleri var. Devletin sunduğu Proje Bazlı Teşvik Sistemi kapsamında desteklenecek 135 milyar TL tutarındaki 23 projeden, yaklaşık 53 milyar TL tutarındaki altı proje, kimya sanayiine hammadde sağlayacak projelerden oluşuyor. Bunların bir an evvel hayata geçirilmesi noktasında kamudan destek bekliyoruz.

“KATMA DEĞERİ YÜKSEK ÜRETİM VE İHRACATA ODAKLANMALIYIZ”

Yavuz EROĞLU
Türk Plastik Sanayicileri Araştırma
Geliştirme ve Eğitim Vakfı (PAGEV)
Yönetim Kurulu Başkanı

Türkiye ekonomisinin önemli sanayilerinden plastik sektörü, bugün itibarıyla 10 milyon tonu aşan toplam üretimi, 40 milyar dolara yaklaşan cirosu, yaklaşık 5 milyar dolarlık doğrudan ihracatı ve son 10 sene de yıllık ortalama yüzde 10 büyümesi ile yurt ekonomisine olan katkısını her geçen yıl artırıyor. Türkiye plastik sektörü, ulaştığı üretim kapasitesiyle Avrupa’da ikinci, globalde ise altıncı sırada bulunuyor. 2017 yılında yaklaşık 150 ülkeye ihracat gerçekleştiren sektörün doğrudan ihracatı yüzde 5.6 artışla 4.3 milyar dolara yükseldi. 2017’de yükselişini bu yılın ilk üç çeyreğinde de sürdüren Türkiye plastik sektörü ihracatı, miktarda yüzde 6.6 artışla 415 bin tona, değerinde ise yüzde 14.5 artışla 1.2 milyar dolar şeklinde gerçekleşti. Bu yıl sonunda sektörün doğrudan ihracatının 4.7 milyar dolara ulaşacağını tahmin ediyoruz.

“Birim ihrac fiyatında globalde 19’uncu sıradayız”

İhracatta olumlu gelişmelere rağmen Türkiye, birim ihrac fiyatında globalde 19’uncu sırada yer alıyor. Kilogram başına

İhracatta olumlu gelişmelere rağmen Türkiye, birim ihrac fiyatında globalde 19’uncu sırada yer alıyor. Üretim kalitesi çok iyi olsa da rekabetçiliği artırmak için mutlaka katma değeri yüksek üretim ve ihracata odaklanmalıyız.

2.6 dolarlık ortalama ihracat fiyatıyla Türkiye, ucuz mal tedarikçisi olarak tanınan Çin’in 3.8 dolarlık ortalama ihrac fiyatının bile yüzde 38 altında kalıyor. Ayrıca dünya plastik mamul ihracatçısı 20 ülkenin ortalama ihrac fiyatı kilogram başına 4.5 dolar. Söz konusu veriler, Türkiye’nin plastik ihracatında yeteri kadar rekabetçi olmadığını gösteriyor. Türkiye’nin üretim kalitesi çok iyi olsa da rekabetçiliği artırmak için mutlaka katma değeri yüksek üretim ve ihracata odaklanmalıyız. PAGEV olarak sektörün yüksek katma değerli üretim ve ihracatı noktasındaki sorunlarının farkındayız ve bu sorunları giderecek çalışmalara odaklanmış durumdayız. Bu anlamda Plastik Mükemmeliyet Merkezi projemiz kritik önem taşıyor. PAGEV Plastik Mükemmeliyet Merkezi, özeldelikte plastik sektörüne genelde yurt ekonomisine güç katacak. Stratejik iş birliğiyle kurulacak merkezimizde bilimsel nitelikli, ticarileşme potansiyeli yüksek araştırmalar ile plastik sektörünün daha hızlı büyümesini planlıyoruz. Ayrıca Türk plastik sektöründe bir ilk olma özelliği taşıyan merkez ile yüksek teknoloji gerektiren ürünlerin üretimini sağlayacağız.

“Plastik sektörü 2017 yılında yüzde 9 büyüdü”

Otomotiv, beyaz eşya, inşaat ve ambalaj gibi sanayi kollarından gelen taleplerle Türkiye plastik sektörü, 2017 yılında yüzde 9 büyüdü. Büyüme ile birlikte sektördeki makine ve teçhizat yatırımları da artarak 932 milyon dolara ulaştı. Türkiye’nin plastik mamul üretimi 2017 yılında miktar bazında yüzde 8.5’lik artışla 9.6 milyon tona, değerinde ise yüzde 9 artışla 36.8 milyar dolara yükseldi. 2017 yılında iç pazarda da plastik ürünlere yoğun bir talep yaşandı. Taleple birlikte 2016 yılına göre iç tüketim

miktarda yüzde 8.9, değerinde ise yüzde 9.2 arttı. Böylece iç pazarda 35.6 milyar dolar değerinde 8.6 milyon ton plastik mamul tüketildi.

Yakaladığı büyüme performansını bu sene de sürdüren Türkiye plastik sektörü, yılın ilk çeyreğinde rekor büyüme kaydetti. Bu yılın ilk üç ayında plastik mamul üretimi, 2017’ye göre değerinde yüzde 54.5 artışla 13.6 milyar dolara ulaştı. Bu dönemde iç pazarda tüketilen plastik mamuller ise 2017’ye göre, yüzde 55.8 artışla 13.3 milyar dolara, miktarda ise yüzde 53.9 artışla 3.2 milyon tona yükseldi. Sektör açısından ilk çeyrekteki performans ile siyasi ve ekonomik gelişmeler dikkate alındığında plastik mamul üretiminin bu yılın sonunda 2017’ye göre miktar bazında yüzde 6 artarak 10.2 milyon tona, değer bazında yüzde 8.5 artışla 39.9 milyar dolara yükseleceğini tahmin ediyoruz.

Türkiye plastik sektörünün gelişmesi noktasında ihracat kritik önem taşıyor. Sektörün ihracat rakamlarını ve ihracat yaptığı ülke sayısını mutlaka artırması gerekiyor. Bu doğrultuda ihracatçı birliklerinin markalaşma, ÖTV, fuar destekleri ve bürokrasinin azaltılması noktasında çok daha aktif rol oynaması lazım. Türkiye plastik sektörünün dünyanın her yerinden katılımcıları ağırlayacak, ürünlerini tanıtmaya fırsatı yakalayacak bir Türk İhrac Ürünleri Fuarı’na ihtiyacı var. Çin’in 1957’den bu yana düzenlediği Kanton Fuarı, bunun çok iyi bir örneğini oluşturuyor. Kanton Fuarı hayata geçirildiği günden bu yana ihracatçılarına yaklaşık 1.3 trilyon dolarlık iş bağlantısı ve ihracat hacmi yarattı. 25 bin katılımcı firmayı ağırlayan fuarı, 210 ülkeden milyonlarca kişi ziyaret ediyor. Kanton Fuarı ilkbahar ve sonbaharda olmak üzere yılda iki kez ve dört fazda yapılıyor.